

1676. 1676. február 12-én Hollandia kifizette a váltságdíjat a Magyarországon korábban ártatlanul elítélt protestáns hitvallókért, akiket gályarabságra ítélték.

Az 1671-81 közötti magyarországi ellenreformáció idején 1674. március 5-én több, mint 700 protestáns hitvallót idéztek a Pozsonyban felállított különbírótság elé: mintegy 300 pap, tanító jelent meg a tárgyaláson. A bíróság felségsértéssel, hazaárulással, a katolikus egyház megsértésével vádolta őket, egyben követelték "bűneik" beismerését és áttérésüket is. A kínzások és kegyetlenségek többeket megtörtek, akiket aztán kegyelemből gályarabságra ítélték.

A legállhatatosabbakat kisebb csoportokban várbörtönökbe vitték. 42 papot Nápolyba hurcoltak, de közülük csak 32 maradt életben, akiket eladtak gályarabnak. Sorsuk nagy visszhangot keltett Európa protestáns országaiban. Gyűjtés indult kiszabadításuk érdekében, és ez többszöri kísérlet után végül Hollandiának sikerült 1676. február 12-én. A személyenkénti 100 talléros váltságdíjat a bécsi holland követ fizette ki, és maga Michael de Ruyter admirális ment értük Nápolyba, hogy levesse róluk a bilincset és holland hajóra szállíttassa őket. "Sok győzelmet vívtam életemnek minden rendiben ellenségeim felett, de az én legfényesebb diadalom, mellyel Krisztusnak ártatlan szolgálít az elviselhetetlen terhek alól kiszabadítottam" - ezek voltak a holland tengernagy híres szavai. (A hamis perrel kezdődött szenvedéseik leírása még 1676-ban, Halléban megjelent két volt gályarab prédikátor: Tobias Masnicus és Jan Simonides tomácsolásában)

A gályarabok debreceni emlékművét egy gazdag debreceni özvegyasszony kezdeményezésére 1895-ben állították fel. Az emlékművet - mintegy bocsánatkérő gesztusként - 1991. augusztus 18-án II. János Pál pápa is megkoszorúzta.